

KŘÍŽOVÁ CESTA ZA OBĚTI PORUŠOVÁNÍ LIDSKÝCH PRÁV, VYBRANÁ Z BÁSNÍ JANA ZAHRADNÍČKA (1905-1960)

Milí přátelé, bratři a sestry, pro dnešní instalaci nového zvonu sv. Václav jsme jako výraz úcty ke všem obětem násilí a nesvobody zvolili Křížovou cestu za oběti porušování lidských práv, vybranou z děl básníka Jana Zahradníčka, který byl komunistickým režimem odsouzen na 13 let žaláře. Po 9-ti letech byl propuštěn na základě všeobecné amnestie a krátce nato na následky věznění zemřel. Křížovou cestu sestavil Stanislav Zatloukal.

Úvod (Rouška Verončina: Svatý Josefe)

Strom

pod který jsme utíkali

na nás padl

je to kříž

a jestliže ho neobejmeme dobrovolně

budeme naň přibiti

I. Nenarozený (Znamení moci III.)

Ale necítili se doma, vodovod poplakával

hlasem dítěte, jemuž nedovolili přijít na svět

A teď se jich na ně ptali

mrtví, když v podlaze zapraskalo, stůl povzdych si

ale protože se nikdy nenarodilo, nemohlo ani zemřít

nemohlo býti jedním z nich

což je něco docela jiného

než nebýt vůbec

Prosíme tě, Pane, za odpuštění neúcty k Tvému daru života, zvláště nenarozenému. A prosíme Tě za rodiče těchto dětí, odpovědné lékaře i za celou naši společnost, abychom více vnímali hodnotu lidského života, jeho důstojnost a nezapomínali, že Ty sám jsi k nám sestoupil jako bezbranné dítě. Ukřížovaný Ježíši, - smiluj se nad námi. (ZPĚV: Svatý Bože, svatý silný...)

II. Strádající děti (Rouška Verončina: Víno je dobré)

Nezapomínám ani jednoho stébla nalomeného

ani jediné slzy dítěte, jež nemůže za nic

a je jich tolik, zrovna jak ran, zrovna jak slov, jež vraždí

a krve prolévané bez mučednictví nazdařbůh

Prosíme Tě, Pane, za děti, kterým chybí láska rodičů, za děti, které musí pracovat nebo se cvičit v boji, za děti hladovějící, i za ty, kterým se nedostává přijetí od vrstevníků nebo jsou šikanovány. Ukřížovaný Ježíši, - smiluj se nad námi.

III. Práva žen (Čtyři léta: Ruce ženy)

*Přes celou zem budou vonět
láskou a domovem
ty ruce ženy, ty ruce matky
každou chvíli a znovu
osvobozující slunce pro oči pomněnek,
osvobozující zemi pro první kroky,
pro první tápavé, dychtivé dětské kroky
k budoucnosti, jež tichým patřit bude.*

Prosíme tě, Pane, za ženy, které se staly obětí obchodu s lidmi, za ty, které dobrovolně ničí svou důstojnost, a za ty, které trpí domácím násilím. Otevři nám všem oči pro důstojnost a poslání ženy podle Tvého věčného plánu.

Ukřižovaný Ježíši, - smiluj se nad námi.

IV. Rozpad rodiny (Dům strach: Vzdech)

*...dálka a čas rukou rouhavou sahá
na smlouvu mezi mužem a ženou a neplatí slovo žádné
v tom světě tmou podemletém. Jen vzdech
opuštěnosti napíná
poslední plachty touhy
k domovům
vzdálenějším než ostrovy Velkonoční.*

Prosíme Tě, Pane, za rodiny, které se rozpadají díky neodpuštění mezi manželi, závislostem a ztrátě vzájemné úcty, a také za ty, které jsou poškozovány špatnou legislativou.

Ukřižovaný Ježíši, - smiluj se nad námi.

V. Sociální nespravedlnost (Dům strach: Ó Simone Weilová)

*...vždycky je někdo potřebnější než já
a ve dne v noci slyšíš ten klepot
na stěnu srdce svého,
dokud neuděláme v sobě to slavné prázdno,
aby vstoupiti mohl bratr náš.*

Prosíme Tě, Pane, za všechny vykořisťované a znevýhodňované, za bezdomovce a lidi na okraji společnosti, kteří se už ze svého postavení nedokáží sami dostat. Probouzej v nás vědomí, že jsi se ztotožnil s každým potřebným a že odměnou za pomoc takovým lidem bude Tvé: Mně jsi to učinil.

Ukřižovaný Ježíši, - smiluj se nad námi.

VI. Pronásledování (Dům strach: Žalm I.)

*V jakých rukou se uzlila vlákna souvislostí, co táhla mne.
Jak vyhřezlá střeva omotávala nohy mé, padal jsem.
Utíkal, padal. Ukazovali za mnou. Smáli se.
Nebylo úniku. Zůstal jsem stát tisíce pěstí proti sobě.*

*Ze všech stran haluze hrůzy sahaly po mně. Nakonec
v očích tma, v ústech krev
ležím bezbranný
pod nohama davů, jež valí se nade mnou.*

Prosíme, Pane, za pronásledované kvůli víře nebo svědomí a za ty, kdo jsou osamoceni v boji za dobrou věc. Kéž vnímají blízkost Tebe, který ač nevinný, jsi byl pronásledován a zabit.
Ukřižovaný Ježíši, - smiluj se nad námi.

VII. Bezpráví (Dům strach: Dům strach I.)

*Vyslýchá se.
Ve všech čtyřadvaceti pokojích najednou.
Vždy jeden a dva a nezbytný ovšem psací stroj.
Ti dva s nudou se přehrabují v cizích útrokách.
A ten chudák jak na trní.
Tak začíná
Hodina Bičování. Zde slova
nemají smyslu. Zde o barvách
hovoří slepí.*

Prosíme, Pane, za všechny oběti justičních omylů, za nespravedlivě odsouzené a uvězněné. A také za schopnost národů poučit se z temné minulosti.
Ukřižovaný Ježíši, - smiluj se nad námi.

VIII. Vězeňské kobky (Dům strach: Samovazba)

*Jsme každý sám.
Kapka z hučící řeky veškerenstva.
A když na sebe klepáme,
je to klepání horníků zasypaných mnoho set metrů pod zemí.*

*Jsou to signály z Marsu.
Nikdy jsme se neviděli, nesmluvili jsme znamení nebo klíč,
podle kterého by dešifrovat se daly ty depeše vzájemné.*

*A tak se jenom dohadujeme, že tam za stěnou čeká
stejně já,
stejný chuchvalec naděje zoufalé...*

Prosíme, Pane, za vězně trpící v nelidských podmínkách tam, kde schází dobrá vůle k lidskosti, spravedlnosti a odpuštění. Nedej, abychom zapomínali, že jsi náš život posvětil svým z lásky snášeným utrpením, a nebáli se pozvednout hlas na obranu nespravedlivě souzených.
Ukřižovaný Ježíši, - smiluj se nad námi.

IX. Gulag (Dům strach: CH.)

*...protože vidět nechtěli ta znamení SOS,
jež, ubozí trestanci
kreslivali svou vlastní krev
na lodní trámy odesílané z hlubin Rudy do přístavů evropských.*

Prosíme, Pane, za perzekuované v totalitních režimech, za všechny, kteří musí pracovat za nedostatečnou mzdu, i za ty, kteří nemají jak dát o sobě vědět svým blízkým.
Ukřižovaný Ježíši, - smiluj se nad námi.

X. Mučení (Rouška Veroničina: Ó Šebestiáne)

*...v sklepeních mučírén, jsme
tam kde se všechno může, všechna kdy a kde
šílených trýzní se setkávají. Neboť to dobře ví
člověk o člověku a národ o národě
jak je tělo citlivé a jak se toho dá využít*

Pane, ty sám jsi byl protiprávně odsouzen, bičován, zbit a tupen vojáky. Prosíme tě za ty, kdo dnes kdekoli na světě trpí nelidským zacházením.
Ukřižovaný Ježíši, - smiluj se nad námi.

XI. Válka, genocida (Korouhve: Žalm roku dvačtyřicátého)

*Ó milosrdenství ty žhavá schráno,
po noci hrůz soucitu rosné ráno,
ty znáš, ty víš, jak chutná cvočkům bot
hlaviček dětských drtit křehký plod.*

*Ty znáš, ty víš, přes trupy položené
sedláků srbských jak se vozba žene*

*zaživa mačkajíc je před očima vsí,
ty znáš, ty víš, ty s nimi jsi.*

Prosíme, Pane, za oběti současných válek, zvláště za nevinné civilní obyvatelstvo. Prosíme také za zodpovědné činitele států a národů, aby se zasazovali o mír, spravedlnost a odzbrojení.
Ukřižovaný Ježíši, - smiluj se nad námi.

XII. Trest smrti (Dům strach: Smrtihlavi)

*Mříž nad námi dělá kříž. Ležíme na slamníku.
A zvenčí z tmy živé sem vlétají smrtihlavi.
Letí a pod stropem v mrtvém tichu
kol mrtvého světla tančí svůj tance vrávoravý.*

Prosíme, Pane, za odsouzené na smrt. Dej sílu zvláště těm, kdo byli odsouzeni nevinně nebo neúměrně vzhledem ke svému provinění. Dotkni se také těch, kdo rozhodují o životě a smrti druhých.
Ukřižovaný Ježíši, - smiluj se nad námi.

XIII. Sebevražda (Rouška Veroničina: Dějí se takové věci)

*Ale ta paní
co na svátek Sedmibolestné Marie Panny se rozhodla odejít...
Nikdo jsme jí nedovedli poradit
Byla sama
a nevěděla nic o veliké bolesti
a že ta bolest má jméno ženy
a že ta žena je matka jak ona právě
Nevěděla o tom, jak o tom neví svět žabáků
který ji obklopoval svým bahenním skřehotáním
a který se teď pod její tíhou nezadržitelně potápí
zase níž...*

Prosíme tě, Pane, za spásu těch, kteří si vzali život, a za všechny, kteří mají sebevražedné sklony, zvláště za psychicky nemocné. A také za ty, které dohání k sebevraždě bezvýchodnost jejich společenské situace.
Ukřižovaný Ježíši, - smiluj se nad námi.

XIV. Lhostejnost (La Saletta V.)

*Slovo láska berou do úst jen s hrůzou příslovečnou
před touto nejděsivější třaskavinou světa
zajistivše se už napřed, aby jim neuškodila
a země obolavělá šlépějemi
kroků bez návratu – kroků na jednom místě
naříká...*

Prosíme tě, Pane, za celý svět, za všechny lidi, aby každý přál svým bližním pokojné soužití v přátelství a laskavosti. Dej ať následujeme Tvé kroky, kterými jsi nám ukázel cestu milosrdenství a lásky.

Ukřižovaný Ježíši, - smiluj se nad námi.

Závěr (Dům strach: Velikonoční)

*Kříž prázdný. Uvěřil jsem. V tmě hodiny třetí
já bledý vězeň rty zsinálé slyšel jsem zaúpěti
své jméno. Aleluja, Kříž prázdný, hrob dokořán.*

- Křížovou cestu sestavil Stanislav Zatloukal, modlitby a konečná úprava Antonín M. Příkaský, OCarm -